

Toespraak van Ed van Bergen bij de presentatie van het boek *'Je kunt alles niet zo schrijven'* op 9 april 2022 in het Verzetsmuseum Amsterdam.

...

Mijn ouders Noor en Ies van Bergen hebben elkaar leren kennen tijdens de Spaanse Burgeroorlog. Mijn vader is bij terugkeer stateeloos geworden. Augustus 1941 is hij opgepakt en gevangengezet op de Weteringschans in Amsterdam, op 21 december 1941 werd hij overgebracht naar kamp Amersfoort en in 1943 in Auschwitz vermoord.

Ik ben 15 november 1941 geboren.

Door gebeurtenissen in Duitsland, de ervaringen opgedaan tijdens de Spaanse Burgeroorlog wisten mijn ouders dat deze oorlog voor Joden en Communisten uiterst grimmig zou worden. Ze besloten mij te laten onderduiken. Wat een moedige daad, een hel voor een moeder! Zij heeft de baby aan de koerierster Connie Los gegeven.

Mijn nieuwe ouders waren Kees en Fie Sneijders de Vogel- de Vries en woonden in Utrecht Zij hadden een dochtertje Hermian, die 8 maanden ouder was. Ik werd in hun trouwboekje ingeschreven. Er was commentaar van de ambtenaar, maar het gebeurde.

Fietje zei later tegen ons: "Jij kwam vlak voor de Kerst en wij zouden die dagen doorbrengen bij mijn ouders in Haren bij Groningen. Natuurlijk konden we niet doorgeven dat wij met 2 baby's op de trein zouden stappen." Opa en Oma in Haren hebben een oplossing gevonden om een kinderbedje in een koffer te maken.

In de loop van de oorlog kregen Fie en Kees veel 'logees'. Fie was warm, zorgzaam en creatief om allerlei oplossingen te bedenken. Ook mijn moeder kwam een enkele keer en bleef zelfs logeren. Daar zijn foto's van gemaakt.

Als kind heb ik mij in de onderduiktijd aan mijn pleegouders gehecht. Daardoor was de overgang naar Amsterdam moeizaam. Het leven bij mijn moeder was heel anders dan bij mijn pleegouders. Ook de beleving van vrede was in Amsterdam anders, er ontbraken 80 familieleden. Het contact met Utrecht werd beperkt, maar op verjaardagen mocht ik naar Hermian.

Na ons trouwen hadden wij veel intensiever contact met de Familie. Het was een verrijking voor ons en wij zijn dankbaar dat wij het leven met hen konden delen.

Zo rond 2008 zijn Hermian en ik begonnen met de aanvraag voor de Yad Vashem erkenning "De rechtvaardigen onder de bevolking" aan te vragen. Dit werd een

moeizaam proces omdat Fie als meisjesnaam 'de Vries' had. Dit is een veelvoorkomende Joodse naam en Joden kunnen de Yad Vashem-erkenning niet ontvangen. Maar Fie was niet Joods!

Wij, Hermian en ik, waren te jong tijdens de oorlog om te getuigen. De leeftijd daarop is gesteld op 12 jaar. Verder waren er ook geen volwassenen nog in leven die konden bevestigen dat ik bij Fie en Kees de oorlog had doorgebracht. De toelatingscommissie in Jeruzalem accepteerde de brieven als bewijsmateriaal.

Helaas werd Hermian in 2012 ernstig ziek. De dag voor haar overlijden waren wij bij haar. 'Hoe moet het nou met jou, mijn broertje, en hoe moet het verder met de Yad Vashem-aanvraag?'

Op 6 november werden in de Synagoge te Arnhem officieel de Yad Vashem-penning en oorkonde uitgereikt.

'Derhalve heeft de commissie toegekend aan Kornelis en Sophia Sneijders de Vogel-de Vries met gevaar voor eigen leven tijdens de Holocaust de vervolgte Joden te hebben gered.'

Henk Sneijders de Vogel heeft de oorkonde in ontvangst genomen.

Ik wil het hebben over 'moedig zijn, lef hebben te handelen als het nodig is' in moeilijke tijden. Dit zijn daden die levens veranderen.

Mijn moeder was een moedige vrouw. In Spanje was zij de enige buitenlandse verpleegster die in een veldlazaret aan het front werkte. Zij liet mij onderduiken, en zat zelf in het verzet

In het najaar wordt er een nieuwe tentoonstelling in het Verzetsmuseum geopend. Daar krijgt zij een plaatsje met foto's in een vitrine.

Margreet en Liesbeth, jullie hebben een prachtig boek samengesteld. De stambomen maken het verhaal inzichtelijk en compleet. Soms lag het een tijdje stil, maar dan pakte jullie de draad weer op.

Zij hebben het Hermian beloofd en vandaag is daar de afronding.

Daar ben ik ontzettend blij mee